

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

11/10-65
12.12.2014

Міністру екології та
природних ресурсів України
ШЕВЧЕНКУ І.А.

Шановний Ігорю Анатолійовичу!

Надсилаємо адресований Вам депутатський запит народного депутата України Ленського О.О., оголошений на засіданні Верховної Ради України 12 грудня 2014 року, для розгляду і надання відповіді автору запиту і Верховній Раді України у встановлений чинним законодавством 15-денний термін.

Додаток: на 3 арк. у 1 прим.

З повагою

В. ГРОЙСМАН

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ

№ 1

«10» 12 2014 р.

Міністру екології та природних
ресурсів України
Шевченку І.А.

ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ (в порядку ст. 15 Закону України «Про статус народного депутата України»)

*Щодо вжиття заходів негайного реагування для порятунку
Куяльницького лиману, який знаходиться в стані екологічної
кризи, вирішення питання щодо оголошення території
Куяльницького лиману зоною надзвичайної екологічної
ситуації, підтримання загального екологічного балансу
Куяльницького лиману та організації національного природного
парку «Куяльницький»*

Шановний Ігорю Анатолійовичу!

У мене, як народного депутата України та члена Комітету з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, викликає глибоке занепокоєння здійснення протягом тривалого часу незаконної господарської діяльності та користуванням природними ресурсами поблизу Куяльницького лиману, що призвело до катастрофічного погіршення екологічної ситуації, завдало величезної шкоди державі. Згідно зроблених незалежними фахівцями розрахунків, збитки від незаконних кар'єрів обчислюються мільйонами гривень.

Як відомо, Куяльницький лиман є одним із найцілющих водоймищ світу, має унікальний природний потенціал та є головною ресурсною базою курортної галузи Одеської області. Слід підкреслити, що на правому узбережжі Куяльницького лиману біля підніжжя Жевагової гори за 13 км від центра Одеси розташований курорт Куяльник.

Відповідно до ст. 1 Закону України «Про курорти», курортом є освоєна природна територія на землях оздоровчого призначення, що має природні лікувальні ресурси, необхідні для їх експлуатації будівлі та споруди з об'єктами інфраструктури, використовується з метою

лікування, медичної реабілітації, профілактики захворювань та для рекреації і підлягає особливій охороні. Крім того, згідно з п. 2 Закону України «Про Загальнодержавну програму формування національної екологічної мережі України на 2000-2015 роки», структура територій та об'єктів, що підлягають особливій охороні (в тому числі курортних та лікувально-оздоровчих територій та об'єктів) дає певні підстави для їх віднесення до територіальної системи з певними ознаками екологічної мережі.

Куяльник є одним із найстаріших грязевих курортів України, який існує ще з 1834 року. Лікувальна цінність сульфідно-мулових грязей та ропи Куяльницького лиману визнана у всьому світі. За оцінками вчених, вартість запасів його лікувальних ресурсів становить більше 7 мільярдів доларів.

На жаль, це природне багатство у більшості випадків використовується не за призначенням. На сьогоднішній день існує цілий ряд факторів, що викликає незворотні процеси в функціонування цілої екосистеми.

По-перше, ще у 1993 році значні за площею території (10 тис.га) було зарезервовано Одеською обласною радою для створення об'єкту природо-заповідного фонду. Проте за невідомими причинами досі цього не зроблено. Найбільшою проблемою в цьому питанні є позиція органів місцевого самоврядування, які не поспішають відмовлятися від прибережних земель.

По-друге, протягом останніх років в порушення екологічного законодавства здійснюється незаконне видобування піску з кар'єрів, які перекривають русло ріки Великий Куяльник, що наповнює Куяльницький лиман. Правоохоронними органами та Державною екологічною інспекцією заходів щодо припинення порушень не вжито. Крім цього, у верхів'ї лиману, поблизу села Стара Еметівка, тривалий час невідомі особи видобувають лікувальні грязі у великих обсягах за допомогою екскаваторів, через що пошкоджується рельєф лиману, при цьому у шарі піску, що знаходиться нижче шару грязі, зникає ропи, лиман ще більше міліє, порушуються природні процеси грязеутворення.

По-третє, суттєвою проблемою є перекриття греблями русел рік, влаштування ставків, що позбавляє лиман природного живлення.

Не сприяє правовому врегулюванню проблеми й відсутність паспорту на лиман, а існуючий на річку Великий Куяльник не відповідає виниклій ситуації, адже багато приток (їх нараховувалося близько сорока) обмілили або й зовсім зникли.

Не виконуються вимоги чинного законодавства, зокрема, ст. 28 Закону України «Про курорти», що передбачає створення округу санітарної зони, в межах якого забороняються будь-які роботи, що призводять до забруднення ґрунту, повітря, води, завдають шкоди лісу, іншим зеленим насадженням, сприяють розвитку ерозійних процесів і негативно впливають на природні лікувальні ресурси, санітарний та екологічний стан природних територій курортів.

Також відомо, що з метою врятування Куяльнику від пересихання його двічі наповнювали водою у 1907 та 1925 роках. У 1960-х та 1970-х р.р. йшла мова про необхідність будівництва каналу, який міг би забезпечувати

водою Куяльницький лиман, було навіть розроблено відповідну документацію. Проте сьогодні дане питання навіть не розглядається.

Отже, переважання корисливих інтересів суб'єктів господарювання у поєднанні з «кришуванням» посадовими особами незаконної діяльності щодо видобутку піску з кар'єрів, які перекривають русло ріки Великий Куяльник, що наповнює Куяльницький лиман, невиконання вимог чинного законодавства, а також кліматичні зміни регіону зумовили створення ситуації штучного припинення припливу води з річки Великий Куяльник, що загрожує подальшому існуванню природного об'єкту.

В даний час всесвітньовідомий лиман знаходиться в стані екологічної катастрофи. Для виправлення ситуації, що склалася внаслідок недбалого поводження та руйнівного антропогенного впливу на екосистему Куяльницького лиману, необхідним є негайне реагування органів влади. Адже безповоротна втрата цілющих властивостей даною місцевістю завдасть незрівнянно великих збитків державі й здоров'ю населення, зашкодить репутації України на міжнародній арені.

Зазначені факти викликають необхідність у вжитті невідкладних заходів зі створення національного природного парку «Куяльницький» відповідно до ст. 20, 51, 53 Закону України «Про природно-заповідний фонд України».

Відповідно до пункту 21 статті 106 Конституції України, Президент України приймає у разі необхідності рішення про введення в Україні або в окремих її місцевостях надзвичайного стану, а також оголошує у разі необхідності окремі місцевості України зонами надзвичайної екологічної ситуації - з наступним затвердженням цих рішень Верховною Радою України;

На підставі викладеного, керуючись ст. 15 Закону України „Про статус народного депутата України”, –

ПРОШУ:

1. Розглянути питання щодо оголошення території Куяльницького лиману зоною надзвичайної екологічної ситуації з метою недопущення його остаточної втрати для українського народу як національного надбання, частини екологічної мережі.
2. Забезпечити виконання завдань Загальнодержавної програми формування національної екологічної мережі України на 2000-2015 роки шляхом організації об'єкту природно-заповідного фонду загальнодержавного значення - національного природного парку «Куяльницький» та обмеження руйнівного інтенсивного використання екологічно уразливої території Куяльницького лиману.

З повагою,

Народний депутат України

Олексій Ленський
(*mob. 4197*)